

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk: 20INF00033

Datum advies: 6 mei 2020	Onderwerp: Tussenstand Regionale Energie Strategie (RES)
Kennis nemen van: De actuele stand van zaken in het proces van de Regionale Energie Strategie (RES)	
Status advies: Openbaar	Argument: (indien niet openbaar) N.v.t.
Portefeuillehouder: D.E.W. Horsthuis	Datum B&W-vergadering: 6 mei 2020
Betrokkenen bij voorstel extern: RES-werkorganisatie	Betrokkenen bij voorstel intern: B. Colen (TSP), P. Jaarsma (TO), K. van Rijsewijk (TED)
Bijlagen: -	

De Regionale Energie Strategie (RES) voor de regio Arnhem-Nijmegen moet in 2021 leiden tot een bod aan het Rijk waaruit blijkt hoe we als regio gezamenlijk komen tot keuzes voor warmtetransitie (spoor warmte) en opwekking van duurzame elektriciteit (spoor elektriciteit).

De RES kent een regionale scope en werkt aanvullend op het lokale duurzaamheidsprogramma. Uitvoering van dit lokale beleid leidt voor Overbetuwe onder andere tot de Transitievisie Warmte en de grote projecten voor grootschalige opwek in de energiezone rond de A15 en Betuweroute.

De memo die we u op 16 maart 2020 toestuurd (20inf00019) ging in op de stand van zaken op dat moment. In deze memo informeren wij u graag over de actuele situatie.

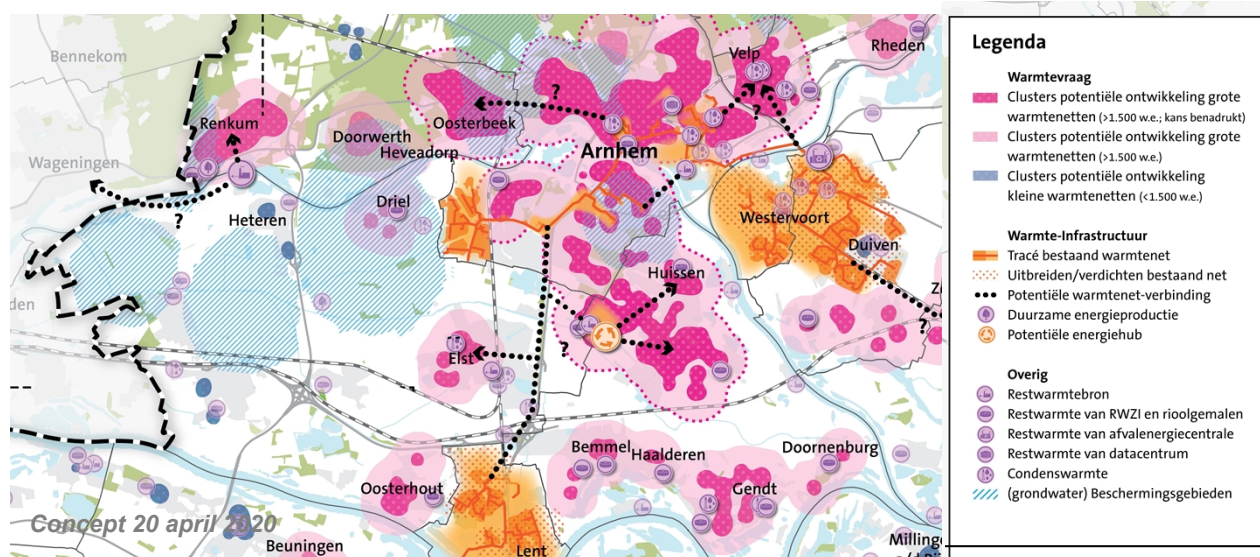
WAAR STAAN WE NU

Zoals u weet, is in ateliers input opgehaald bij alle RES-partners en de regionale stakeholders¹ over bovenlokale warmtebronnen (spoor warmte) en (ruimtelijke bouwstenen voor) opwek van duurzame elektriciteit (spoor elektriciteit). Op 16 maart 2020 informeerden wij u over de stand van zaken na het atelier van 12 maart 2020. Na het bestuurlijk intermezzo, PFO-Duurzaamheid en stakeholdersintermezzo op respectievelijk 4 maart, 11 maart en 23 april, delen wij nu op basis van informatie vanuit de RES-werkorganisatie graag de volgende tussenstand.

SPOOR WARMTE

Het RES-spoor warmte brengt de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur voor warmte in beeld, om te komen tot een Regionale Structuur Warmte (RSW). Inmiddels is als tussenstap de 'warmteatlas' gereed na advisering door de betrokken stakeholders. Alle kaartlagen in deze atlas geven enerzijds inzicht in de huidige en toekomstige warmtevraag binnen de regio. Per warmtevraagcluster zijn anderzijds ook de meest kansrijke warmtebronnen opgenomen die op dit moment beschikbaar of in beeld zijn. Daarnaast biedt de atlas inzicht in de bovenlokale en ook bovenregionale verdelingsvraagstukken voor warmte. Het is nadrukkelijk een tussenstand. De (kaarten in de) warmteatlas zullen continu kunnen veranderen door periodieke aansluiting bij lokale Transitievisies Warmte of navolgende uitvoeringsplannen.

¹ Naast RES-partners (overheden) o.a. woningcorporaties, agrariërs, natuur- en milieuorganisaties, ondernemers en (regionaal samenwerkende) energiecoöperaties (zoals Wat Beters of Wiek II).

Op basis van de warmteatlas is een indicatieve warmtestructuurkaart gemaakt. Een uitsnede van de deze kaart staat hierboven, voor de onderdelen warmtevraag, warmteinfrastructuur en bovenlokale warmtebronnen. De mogelijkheden tot verdeling van warmtevraag en warmtebronnen worden nu regionaal ook inzichtelijk gemaakt, maar hoeven uiteindelijk pas bij de RES 1.0 (2021) gereed te zijn. Afspraken over deze verdeling moeten in 2023 in de RES 2.0 opgenomen worden.

Het regionaal gehanteerde abstractieniveau maakt dat de RES aanvullend werkt op lokale Transitievisies. Qua warmtevraag is er een filter gehanteerd van 1.500 woningen en meer: de 'vraagclusters'. Een vergelijkbaar filter zorgt ervoor dat ook alleen de grotere bovenlokale bronnen te zien zijn. Op de kaart is te zien dat er in Elst, Oosterhout en Driel technische mogelijkheden aanwezig lijken voor grotere warmtenetten. In Heteren, Andelst en Zetten zijn er potentiële bronnen die wellicht ingezet kunnen worden voor kleinere warmtenetten.

In de lokale Transitievisie Warmte is een vergelijkbaar maar iets ander rekenmodel gebruikt. Bovenlokale bronnen vallen daar buiten de scope en het gehanteerde schaalniveau is buurt- en wijkniveau. Daardoor leidt dit tot kleine verschillen. De eerste uitkomsten van het RES-spoor warmte sluiten echter in hoofdlijnen zeker aan op de Transitievisie Warmte zoals u die in februari 2020 hebt besproken op de informatiebijeenkomst voor raads- en burgerleden.

Bovenstaande indicatieve warmtestructuurkaart is zoals gezegd een tussenstand. Deze kaart (en de onderliggende kaarten uit de warmteatlas) zijn, net zoals de Transitievisie Warmte, ook vooral bedoeld om het gesprek te faciliteren tussen partijen die bezig zijn met deze opgave. De komende jaren wordt periodiek gezocht naar een koppeling tussen actualisatie van RES, Transitievisie Warmte en uitvoering met en door partners. Verschillen en overeenkomsten op alle niveaus kunnen leiden tot wijzigingen en nieuwe inzichten. Extra input daarvoor is een quick-scan die de RES-werkorganisatie de komende maanden opstelt. Deze brengt de mogelijkheden globaal in beeld voor eventuele toekomstige verbindingen tussen de warmtenetten van Arnhem, Nijmegen en Huissen (Next Garden).

SPoor ELEKTRICITEIT

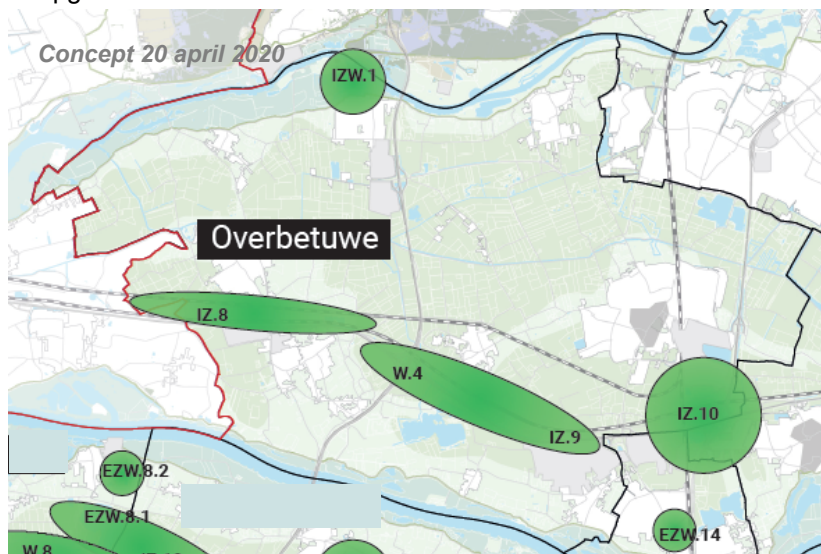
In maart 2020 zijn zes ruimtelijke scenario's gemaakt, gebaseerd op de drie denkrichtingen; 'verspreid en geïntegreerd', 'luw en dynamisch' en 'onderscheidende landschappen'. Vervolgens is voor deze zes scenario's verkend in hoeverre ze overeenkomen met beleid, met de verwachte projecten en de mogelijkheden die het elektriciteitsnetwerk biedt.

De resultaten van deze verkenning en de opbrengst van de ateliers en stakeholderintermezzo's, gaven inzicht in de meest kansrijke zoekgebieden. Deze zoekgebieden zijn samengebracht in een zevende scenario, dat is opgebouwd uit verschillende lagen, die aangeven wat de potentie voor (grootschalig) duurzaam opgewekte elektriciteit is in de regio.

Hiernaast ziet u de verschillende lagen uit dit laatste scenario gevisualiseerd. De onderste twee lagen bestaan uit reeds bestaande projecten die in de pijplijn zitten. De derde laag 'no brainers' bestaat uit vanzelfsprekende keuzes zoals zonnepanelen op daken. De vierde laag richt zich op concentratiegebieden met kansrijke zoekgebieden, ook wel 'clusters' genoemd. De clusters hebben een regionaal karakter met snelwegen als belangrijke verbindende factor. De vijfde laag betreft zoekgebieden buiten deze clusters.

Nu is het zaak om deze potentie af te zetten tegen de opgave. De opgave voor de RES 1.0 bevindt zich voor de regio Arnhem Nijmegen tussen de 0,6 en 1,5 TWh (Terawattuur), afhankelijk van welke verdeelsystematiek je tussen de 30 RES-regio's toepast (bijvoorbeeld aantal inwoners, beschikbare ruimte of energieverbruik). Binnen de regio Arnhem Nijmegen hebben de bestuurders zekerheidshalve gekozen voor een opgave aan de bovenkant van de marge, dus 1,5 TWh.

De optelsom van projecten (bestaand en pijplijn), no-brainers en de zoekgebieden die passen binnen gemeentelijk beleid, leiden nu tot een hoeveel duurzaam opgewekte energie van circa 1,6 TWh. Dat is dus een mooi tussenresultaat dat het vertrouwen wekt dat we ons begeven in lijn met de opgave!

Zoekzones tot 2030

- Zoekgebied
- Regio grens
- Gemeentegrens
- W** Wind
- Z** Zon
- I** Intensief (geclusterd)
- E** Extensief (verspreid)

Hierboven ziet u een uitsnede uit de kaart met de vierde laag: de kansrijke zoekgebieden voor duurzame opwek van elektriciteit binnen de clusters. De begrenzing en exacte ligging van de gebieden is op hoofdlijnen weergegeven. Ook deze kaart is een tussenstand, die op weg naar het concept-bod of definitief bod (RES 1.0) nog kan wijzigen.

U ziet dat de RES-clusters voor wind en zon in Overbetuwe gesitueerd zijn bij A15 en Betuweroute. Dit past bij uw uitgangspunt van clustering in energielandschappen, zoals opgenomen in de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'. In dit energielandschap bevinden zich ook de (grotere) projecten die voorzien in duurzaam opgewekte energie (zie de tabel die hiernaast is weergegeven). Begin maart beschreven we dat er in het RES-proces toen nog sprake was van zoekzones buiten de A15-zone. Zoals aangegeven hebben we daar afstand van genomen en gepleit voor aanpassingen. Dit is dus doorgevoerd in de nieuwe kaarten.

Nr.	Naam
1	Windpark Midden-Betuwe
2	Zonnepark Hemmen
3	Zonnepark Overbetuwe
4	Zonnepark A15
5	Windturbines Park15
6	Zonnepark Reethse Veld
7	Drijvend zonnepark Eisenhowerplas

Daarnaast bevat de kaart ook een zoekgebied bij de stuw van Driel². Hier vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid om met waterkracht (wellicht ondersteund door zonnepanelen) duurzame energie op te wekken.

VERVOLG

Ook de RES heeft te maken met de gevolgen van het coronavirus. De bijeenkomsten die voor het vervolg gepland staan, gaan nu online plaatsvinden. Doel is om de participatie zoals die van begin af aan is ingezet zoveel mogelijk voort te zetten.

Maandag 18 en woensdag 20 mei: Online regionale informatiesessies

RES-informatiesessies voor raadsleden, statenleden en Algemeen Bestuur waterschappen

Doel: Inzicht in het warmteverdelingsvraagstuk én inzicht in scenario's voor de inpassing van wind- en zonne-energie. Het proces komt ook aan bod. Er zal voldoende ruimte zijn voor vragen.

Praktische informatie: Tijden en exact programma worden in week 19 door de RES-werkorganisatie bij alle griffies aangeboden. Om iedereen zo veel mogelijk in de gelegenheid te stellen om aan deze online informatiesessies te kunnen deelnemen, zijn er bijeenkomsten op zowel 18 als 20 mei ingepland.

Naast de bovenstaande online informatiesessies voor politici, vinden er ook nog online bijeenkomsten plaats voor stakeholders (advisering) en bestuurders (voorbereiding besluitvorming). De website van de regio Arnhem-Nijmegen bevat meer informatie. Tevens zijn alle achterliggende documenten daar beschikbaar.

PLANNING

Vanuit het Rijk is uitstel verleend aan de 30 RES-regio's. De planning voor het aanleveren van de bestuurlijk vastgestelde concept-RES is verruimd naar 1 oktober 2020. Het Rijk vraagt wel vooraf een beschrijving van de 'voorlopige concept-RES'. Deze moet vóór 1 juni 2020 worden ingediend. Dit biedt de gelegenheid aan raads- en burgerleden om hun wensen en bedenkingen hierop kenbaar te maken in de periode juni tot en met september 2020.

Nadat de vastgestelde concept-RES is ingediend, start het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) op 1 oktober 2020, de kwantitatieve en kwalitatieve analyse van alle 30 RES'en. De PBL-analyse komt op uiterlijk 1 februari 2021 beschikbaar. Uiteindelijk moet de RES 1.0 (het definitieve bod) vóór 1 juli 2021 gereed zijn.

Behandelend adviseur voor technische vragen: S.W.A. Tempelman, tel.: 14 0481, email: s.tempelman@overbetuwe.nl

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos

² Deze lijkt op de kaart niet goed te zijn gesitueerd, lijkt per abuis circa 4 km westwaarts richting Heteren verschoven.